

פסחים דף לג

בן יהוידע פסחים לג

מלינה זו. אך קשה הול"ל לרש"י לומר דצרוו אלו על החללת הכחוב בגזרת עירין. וג"ל בס"ד דתיבת שאלתא בפשוטו של מקרא הוא ר"ל גזרה וקשה ה"ך קרי ליה שאלתא שהוא לשון שאלה. אך צביאור דניאל פירש דע"י דמלכים בהקצ"ה קודם שיגזרו הגזרה להכי קרי אותה שאלתא ע"ש. וזה תיבא בפשט המקרא שהוא מדבר במלאכים שהם אין גזרים אלא עד שישאלו תחלה מהקצ"ה אבל כאן שאמר דבר זה על החכמים איך יתיישב דבר זה, דבשלמא מ"ש בגזירת עירין שייך זה אלל החכמים שדומין למלאכי השרת ולהכי קרי להו עירין וכמ"ש רש"י אבל חלוקה השנית במאמר קדישין שאלתא לא שייך בהו זה כי מה"ש שואלין תחלה ואח"כ גזרין כמ"ש צביאור דניאל ובחכמים ליכא הכי. לכך בא רש"י לתקן זה הדקדוק במ"ש מקרא הוא צדניאל כלומר מה דנקיט על החכמים הוא חלוקה הראשונה של בגזירת עירין פתגמא ומה שסיים בדבריו גם חלוקה השנית של במאמר קדישין שאלתא היינו מפני כי דבר זה הוא מקרא צדניאל ולכך קרא עליהם כל הפסוק כולו עד סופו :

גמי סנהדרין לח :

אלהים לפדות לו לעם^ב עד די כרסוון רמזו ועתיק יומין יתיב הנך למה לי כדרבי יוחנן דא"ר יוחנן אין הקב"ה עושה דבר אא"כ נמדך בפמליא של מעלה שנאמר^{כג} בגזירת עירין פתגמא ובמאמר קדישין שאילתא התינח

רש"י בראשית א, כו

תקנס בציונס ר צמיקון ש וצקומתן: (בו) נעשה אדם. עונותו של הקצ"ה למדנו מכאן לפי שהאדם הוא צמות המלאכים ויתקנאו בו לפיכך נמלך בהם וכשהוא דן את המלכים הוא נמלך בפמליא שלו שכן מצינו באחאב שאמר לו מיכה ראיתי את ה' יושב על כסאו וכל צבא השמים עומד עליו מימינו ומשמאלו* וכי יש ימין ושמאל לפניו אלא אלו מימינים לזכות ואלו משמאילים לחובה. וכן בגזרת עירין פתגמא ת ומאמר קדישין שאלתא אף כאן בפמליא שלו נטל רשות אמר להם יש צעליונים כדמותי אם אין כדמותי צחתונים הרי יש קנאה צמעה בראשית: נעשה אדם. אע"פ

מדרש ילמדינו

(מצוטט בשל"ה מסכת שבועות טז)

צהלכה. והבן למה המשילו לחדוד הצרול. וצמדרש ילמדנו, והוא באחד ומי ישיצנו, כשם שהשואל שואל למטה כך למעלה, שנאמר: בגזירת עירין פתגמא ובמאמר קדישין שאילתא, כשם שנושאים ונותנין צהלכה למטה כך נושאים ונותנין צהלכה למעלה. וצירושלמי